

Inleiding

In de jaren zeventig werd aan de Kleine Saramaccastraat no. 17 een doorgangsfaciliteit genaamd Nyun Combe opgezet voor het accomoderen van binnenlandbewoners. Deze locatie stond onder toezicht van de bestuursambtenaren van het districtscommissariaat Sipaliwini.

De locatie werd verdeeld in twee delen:

- Logeerfaciliteit (voor kort verblijf in Paramaribo)
- Ruimtes voor het houden van ‘dede oso’ (rouwdiensten en andere overlijdingsrituelen).

Nyun Combe heeft een heel grote sociaal karakter en is een belangrijke locatie voor de Marrons om hun rituelen rondom het overlijden te plegen. Vanwege de binnenlandse oorlog van 1986 werd Nyun Combe voor langere tijd permanent bezet door ontheemden. Tal van redenen zoals constante stroom van personen zonder registratie, zwervers, drugsverslaafden, onhygienische kamers en terrein, vele rellen die leiden tot chaotische situatie en zelfs totaal onbeheersbaar voor de verantwoordelijke ambtenaren. De roep vanuit de gemeenschap om deze locatie te sluiten werd groter. Later bleek zelfs dat de dakbedekking uit de gevaarlijke asbest platen bestond. Het is het Ministerie van Regionale Ontwikkeling gelukt om deze locatie te ontruimen en starten met het afbreken van het dak en gebouw. Door gebrek aan financiële middelen hebben de renovatie en verbouwingswerkzaamheden echter tot nu toe geen voortgang kunnen vinden. Dit gedeelte is hierdoor afgesloten voor algehele gebruik.

Op het voorste gedeelte van het terrein van Nyun Combe zijn er kantoormruimten van het districtcommissariaat Sipaliwini gevestigd. Door de vlucht naar de stad konden velen hun rouwplechtigheden niet meer in de dorpen verrichten. Nyun Combe werd de centrale plek voor het houden van dede oso's. Hiervoor werden de kantoormruimtes gebruikt. Na verloop van tijd werd deze plek formeel door de Graamans aangesteld als de permanente plek voor de Marrons om hun plechtigheden rondom het overlijden van dierbaren te verrichten. Door de vele rituelen die gepleegd moeten worden bij het overlijden van de Marron werd er te Nyun Combe een faaka tiki met offerplaats opgezet. Sommige Aucanners hebben hun eigen lokatie waar rouwactiviteiten worden gehouden maar de rituelen zoals ‘towee wataa’ en ‘tjai sama’ vinden plaats te Nyun Combe.

Rekening houdende met de culturele achtergronden (zedes en gewoontes) kan er tegelijkertijd verschillende activiteiten hebben zoals:

- singi neti
- brokodey
- aiti dey
- siksi wiki
- poerblaka

Al deze activiteiten vinden op 1 locatie plaats en hebben allemaal een ander karakter. Dit alles kan allemaal heel rommelig en chaotisch zijn. Niet een ieder komt dan aan zijn of haar trekken om op de juiste wijze aandacht te besteden aan de rouwplechtigheden van hun dierbare.

Nyun Combe werd door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling tot tweemaal toe grondig gerenoveerd. Bouwen van een algemene keuken, een toiletgroep, betegelen en beschilderen van de kamers, een grote tent werd opgezet zodat de mensen beschermd worden tegen zon en regen.

De activiteiten die plaatsvinden te Nyun Combe zijn openbare aangelegenheden en is dus toegankelijk voor een ieder. Hierdoor ontstond een constant aan- en uitloop van personen. Het gevolg is dat 'ongure' figuren (zwerfers, drugsverslaafden etc.) zich in en rondom het terrein ophouden.

Gezien de enorme verwaarlozing en onhygienische situatie van Nyun Combe is het absoluut noodzakelijk dat er wordt ingegrepen door het Ministerie van Regionale Ontwikkeling, onder wiens beheer Nyun Combe valt.

Nyun Combe is op dit moment niet representatief.

- Nyun Combe heeft een goed management systeem
- Goede financiële planning en beheer
- Renovatie en onderhoudsplan

Situatie analyse:

- Nyun Combe is een barak opgedeeld in kamers. Door achterstallig onderhoud zijn de kamers in verval geraakt. Er vindt ook geen periodieke grondige schoonmaak plaats. Het terrein wordt niet van ongedierte ontdoen. De hygienische situatie van Nyun Combe is ver van het ideale. Wekelijks gaan er honderden mensen naar Nyun Combe.
- De keuken waar er gekookt wordt moet opgeknapt worden, andere wasbakken omdat deze laaggeplaatst zijn. In sommige kamers zijn de wasbakken verstopt.
- Wildplassen.
- Er zijn badkamers die door meerdere mensen gebruikt moeten worden.
- Er is geen zichtbare afbakening tussen de werklocatie en rouwkamers. Dit is niet bevordelijk voor het werkklimaat van personen die aldaar te werk gesteld zijn.
- Voorts is er geen professionele beheerder, het beheer valt onder een bestuursambtenaar en deze moet ook zorgdragen voor kleine onderhoudswerkzaamheden.
- De ventilatie van de kamers zijn niet goed.
- Illegale venters die hun waar ten verkoop aanbieden.
- Ontbreken van goede electra en sanitaire voorzieningen.

De huidige indeling van Nyun Combe ziet er als volgt uit:

- Bestuurskantoor
- 8 kamers waar er rouwactiviteiten worden gehouden
- Algemene keuken
- Badkamers en toiletten
- Zaal met ventilatie

Onder minister mr. Edgar Dikan van Regionale Ontwikkeling is de stichting Nyun Combe opgericht op 23 november 2016. Deze stichting moet het beheer gaan voeren over Nyun Combe aan de Kleine Saramaccastraat en het terrein met niet afgebouwde opstallen op serie B te Koewarasan die als doorgangshuizen moeten gaan fungeren. Intussen er al een bestuur en directie benoemd die de doelen van de stichting tern uitvoer moet brengen.

De stichting heeft ten doel:

- a. Het beheren van cultureel centra ten behoeve van de Afro Surinamers binnenland en de Inheemsen.
- b. het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het sociaal- en maatschappelijk begeleiden van minder draagkrachtigen uit voornoemde doelgroep in het traject van de betrokken overheidsinstanties;
- b. het verrichten van activiteiten ter behoud en conservering van het cultureel erfgoed;
- c. het exploiteren van doorgangshuizen;
- d. het houden van traditionele culturele- en religieuze activiteiten;
- e. het geven van voorlichting en het verschaffen van informatie over de diverse onderwerpen de doelgroep betreffende;
- f. het (doen) verzorgen van trainingen, workshops en seminars;
- g. het samenwerken met organisaties (publiek en particulier) en personen, zowel nationaal als internationaal, die een soortgelijk of complementair doel nastreven.

Visie

Erfgoed gebruiken als een krachtige en dynamische bron om de ontwikkeling van de Marrons en Inheemsen te bevorderen en daarmee ook de Surinaamse natie.

Missie

Het bevorderen van het respect, behoud en de bescherming van de culturele normen en waarden dient als basis bij de ontwikkeling en versterking van de culturele identiteit bij de Marrons en Inheemsen. Het zorgdragen voor de conservering, behoud en de ontwikkeling van hun cultureel erfgoed. Het scheppen van basisvoorwaarden voor een gunstig cultuurklimaat die cultuurdragers uit deze groepen uitdagen om de eigen culturele en creatieve grenzen te ontdekken, te verleggen en gestalte te geven.

Plan van aanpak

No.	Activiteiten	Verantwoordelijke	Periode	Opmerking	Status
1	Aanstellen van een directeur	Min RO, Bestuur en Odad	augustus 2018		Afgehandeld
2	Overige personeelsleden	Directeur Nyun Combe	december 2018		
3	Gesprek met de beheerder: verslag opvragen van alle activiteiten, diensten met tarieven, financieel verslag (incl. hoe de middelen worden beheerd) en organogram met aantal personeelsleden met hun taken.	Directie Nyun Combe	december 2018		
4	Organisatie structuur bespreken	Directie Nyun Combe			
5	Afspraken maken met het bestuur over het beheer van de middelen en procurement.	Directie Nyun Combe / bestuur			
6	Ontwikkelen van een logo en brievenhoofd	Directie Nyun Combe			
7	Vaststellen visie en missie van de stichting	Directie Nyun Combe / Bestuur			
8	Gesprekken met de buurt en DC Paramaribo Noord-Oost, alsook met DC'S wiens werkveld in het binnenland zijn, traditioneel gezag en potentiële donoren. De gemeenschap en doelgroep informeren via de media	Directie Nyun Combe			

9	Opzetten bar, snack, cultuurwinkel en taxibedrijf	Directie Nyun Combe			
10	Taxatie terrein en opstellen kleine Saramaccastraat en Koewarasan	Directie Nyun Combe			
11	Inrichten modelkamer	Directie Nyun Combe		Kamer met airco, zodanig inrichten rekening houden met de rituelen horen bij het overlijden.	
12	Nieuwe tijdelijke tarieven vaststellen	Directie Nyun Combe			
13	Grote schoonmaak, ongedierte bestrijding etc.	Directie Nyun Combe		Nyun Combe zal voor een periode van 2 weken gesloten zijn voor het publiek.	
14	Inventarisatie en analyse van de staat van Nyun Combe			Aan de hand van de analyse zullen meteen de technische opmetingen worden gedaan. De renovatie zal dan verspreid over het jaar 2019 aangepakt worden.	
15	Begroting 2019 opstellen	Directie Nyun Combe			